

TSAKOURIDIS

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. lapkričio 23 d.*

Byloje C-145/09

dėl *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Vokietija) 2009 m. balandžio 9 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2009 m. balandžio 24 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Badeno-Viurtembergo federalinė žemė

prieš

Panagiotis Tsakouridis

* * Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, D. Šváby, teisėjai A. Rosas, J. Malenovský, U. Löhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen ir M. Berger,

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. balandžio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Badeno-Viurtembergo federalinės žemės, atstovaujamos M. Schenk,
- P. Tsakouridis, atstovaujamo advokato K. Frank,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma, J. Möller ir C. Blaschke,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos L. Van den Broeck,

- Danijos vyriausybės, atstovaujamos B. Weis Fogh,

- Estijos vyriausybės, atstovaujamos L. Uibo,

- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos R. Somssich, M. Fehér ir K. Veres,

- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos E. Riedl,

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Dowgielewicz,

- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth ir I. Rao, padedamų baristerės K. Beal,

- Europos Komisijos, atstovaujamos D. Maidani ir S. Grünheid,

susipažinęs su 2010 m. birželio 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46; klaidų ištaisymas OL L 274, 2009 10 20, p. 47), 16 straipsnio 4 dalies ir 28 straipsnio 3 dalies a punkto išaiškinimo.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą tarp Badeno-Viurtembergo federalinės žemės ir Graikijos piliečio P. Tsakouridis dėl federalinės žemės sprendimo, kuriuo buvo konstatuota, jog P. Tsakouridis prarado teisę atvykti ir apsigyventi Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje ir pagrasinta priimti sprendimą dėl jo išsiuntimo iš šalies.

Teisinis pagrindas

Direktyva 2004/38

- 3 Direktyvos 2004/38 3 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Sąjungos pilietybė turėtų būti pagrindinis valstybių narių piliečių statusas, kai jie naudojami savo teise laisvai judėti ir gyventi šalyje. Todėl būtina sisteminti ir persvarstyti esamus Bendrijos instrumentus, atskirai skirtus darbuotojams, savarankiškai dirbantiesiems asmenims ir studentams bei kitiems nedirbantiems asmenims, kad būtų supaprastinta ir sustiprinta visų Sąjungos piliečių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo teisė.“

- 4 Pagal šios direktyvos 22 konstatuojamąją dalį:

„Sutartis leidžia taikyti laisvo judėjimo ir gyvenimo šalyje apribojimus dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos priežasčių. Siekiant užtikrinti griežtesnį aplinkybių ir procedūrinių saugiklių, pagal kuriuos Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams gali būti uždrausta įvažiuoti arba jie išsiųsti iš šalies, apibrėžimą, ši direktyva turėtų pakeisti 1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvą 64/221/EEB dėl užsienio piliečių judėjimui ir gyvenimui skirtų specialių priemonių, pateisinamų viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar jos sveikatos sumetimais,

derinimo [(OL L 56, p. 850; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 11), iš dalies pakeistą 1974 m. gruodžio 17 d. Tarybos direktyva 75/35/EEB (OL L 14, 1975, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 174)].“

5 Remiantis Direktyvos 2004/38 23 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis:

„(23) Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių išsiuntimas iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių yra priemonė, galinti rimtai pakenkti asmenims, kurie, pasinaudodami jiems [EB sutarties] suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis, galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje. Todėl tokių priemonių taikymo sritis turėtų būti apribota pagal proporcingumo principą, kad būtų atsižvelgta į susijusių asmenų integracijos laipsnį, jų gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmę, jų amžių, sveikatos būklę, šeimyninę bei ekonominę padėtį ir sąsajas su jų kilmės šalimi.

(24) Taigi, kuo didesnis Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių integracijos laipsnis priimančiojoje valstybėje narėje, tuo didesnė turėtų būti apsauga nuo išsiuntimo iš šalies. Išsiuntimo iš šalies priemonė prieš Sąjungos piliečius, kurie priimančiosios valstybės narės teritorijoje gyveno daug metų, ypač, jei jie gimė ir visą gyvenimą gyveno joje, turėtų būti taikoma tik išskirtinėmis aplinkybėmis, kai yra neginčijamų [imperatyvių] visuomenės saugumo priežasčių. Be to, tokios išskirtinės aplinkybės turėtų būti taikomos ir nepilnamečių išsiuntimo iš šalies priemonei, siekiant apsaugoti jų ryšius su šeima pagal 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvenciją.“

6 Šios direktyvos 16 straipsnyje nustatyta:

„1. Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę. Šiai teisei netaikomi III skyriuje numatyti reikalavimai.

<...>

3. Gyvenimo šalyje tęstinumas nenutrūksta dėl trumpalaikių išvykų, ne ilgesnių kaip šeši mėnesiai per metus, arba ilgesnių išvykų, susijusių su privalomąja karine tarnyba, ar vienos ne ilgesnės kaip 12 mėnesių iš eilės išvykos dėl svarbių priežasčių, pvz., nėštumo ir gimdymo, sunkios ligos, studijų ar profesinio parengimo, arba paskyrimo į kitą valstybę narę arba trečiąją šalį.

4. Įgyta nuolatinio gyvenimo šalyje teisė gali būti prarasta tik išvykus iš priimančiosios valstybės narės ilgesniam kaip dveji metai iš eilės laikotarpiui.“

7 Aptariamoms direktyvos 27 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl

valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos prižasčių. Šiomis prižastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti.

2. Priemonės, kurių imtasi dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo prižasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir būti grindžiamos vien atitinkamo asmens elgesiu. Buvę kriminaliniai nuteisimai patys savaime negali būti tokių priemonių ėmimosi prižastis.

Atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Pateisinimai, kurie yra nesusiję su atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.“

8 Pagal šios direktyvos 28 straipsnį:

„1. Prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo prižasčių, priimančioji valstybė narė turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyvena jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeimyninę ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.

2. Priimančioji valstybė narė negali priimti išsiuntimo iš šalies sprendimo prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, neatsižvelgiant į pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę, išskyrus rimtas valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežastis.

3. Sprendimo išsiųsti iš šalies negalima priimti prieš Sąjungos piliečius, išskyrus sprendimus, pagrįstus būtinomis [imperatyviomis] visuomenės apsaugos [saugumo] pagal valstybių narių apibrėžimą, priežastimis, jei jie:

a) gyveno priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius 10 metų arba

b) yra nepilnamečiai, išskyrus atvejus, kai išsiuntimas iš šalies labiausiai atitinka vaiko interesus, numatytus 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų Vaiko teisių Konvencijoje.“

9 Direktyvos 2004/38 32 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Asmenys, išsiųsti iš šalies [kuriems uždrausta gyventi šalyje] dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, gali pateikti pareiškimą panaikinti išsiuntimo iš šalies nurodymą [draudimą atvykti į šalį] po pagrįsto laikotarpio, atsižvelgiant į aplinkybes ir bet kuriuo atveju praėjus trejiems metams po galutinio išsiuntimo iš šalies nurodymo [draudimo gyventi šalyje], kuris buvo teisėtai priimtas laikantis Bendrijos įstatymų, pateikiant argumentus, iš kurių galima nustatyti,

kad rimtai pasikeitė aplinkybės, kurios pateisino nurodymą dėl jų išsiuntimo iš šalies [draudimo gyventi šalyje].

Atitinkama valstybė narė priima sprendimą dėl tokio pareiškimo per šešis mėnesius nuo jo pateikimo.“

Nacionalinės teisės aktai

- ¹⁰ 2004 m. liepos 30 d. Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo (*Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern; BGBl. 2004 I, p. 1950*), iš dalies pakeisto 2008 m. vasario 26 d. Įstatymu dėl Federalinės policijos įstatymo ir kitų įstatymų pakeitimo (*Gesetz zur Änderung des Bundespolizeigesetzes und anderer Gesetze; BGBl. 2008 I, p. 215*), 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Nepažeidžiant 5 straipsnio 5 dalies, 2 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės praradimas gali būti pripažintas, laikinas arba nuolatinis Bendrijos leidimas gyventi gali būti panaikintas ir trečiųjų šalių piliečiams išduotas leidimas laikinai ar nuolat gyventi gali būti atšauktas tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais (EB sutarties 39 straipsnio 3 dalis ir 46 straipsnio 1 dalis). Dėl pirmiau nurodytų priežasčių taip pat gali būti neleista atvykti į šalies teritoriją. Visuomenės sveikatos priežastimi gali būti remiamasi, tik jeigu susergama per tris mėnesius po atvykimo į šalies teritoriją.

2. Baudžiamojo teistumo savaine nepakanka siekiant pagrįsti 1 dalyje išvardytus sprendimus ar priemones. Gali būti atsižvelgta tik į iš centrinio federalinio registro dar neišbrauktus baudžiamuosius teistumus ir tik tiek, kiek juos pagrindžiančios aplinkybės leidžia spręsti dėl grėsmę viešajai tvarkai keliančio asmens elgesio. Ši grėsmė turi būti tikra, pakankamai rimta ir pažeidžianti vieną iš pagrindinių visuomenės interesų.

3. Priimant sprendimą pagal 1 dalį, turi būti visų pirma atsižvelgiama į suinteresuotojo asmens gyvenimo Vokietijos teritorijoje trukmę, jo amžių, sveikatos būklę, šeiminių ir ekonominių padėčių, socialinę ir kultūrinę integraciją šioje teritorijoje bei jo sąsajas su savo kilmės šalimi.

4. Įgijus teisę nuolat gyventi šalyje, sprendimas pagal 1 dalį gali būti priimtas tik dėl rimtų priežasčių.

5. Dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, kurie federalinėje teritorijoje gyveno pastaruosius dešimt metų, ir dėl nepilnamečių 1 dalyje numatytas sprendimas gali būti priimtas tik dėl imperatyvių visuomenės saugumo priežasčių. Nepilnamečių atžvilgiu ši taisyklė netaikoma, jeigu teisės gyventi šalyje netekimas būtinas vaiko interesams užtikrinti. Imperatyvios visuomenės saugumo priežastys konstatuotinos, tik kai suinteresuotasis asmuo įsiteisėjusių nuosprendžių buvo nubaustas ne trumpesne kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausme ar nepilnamečiams taikoma bausme už vieną ar daugiau tyčinių nusikaltimų arba paskutiniu įsiteisėjusių apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu jam buvo taikomas laisvės apribojimas atlikus laisvės atėmimo bausmę, kyla grėsmė Vokietijos Federacinės Respublikos saugumui arba suinteresuotasis asmuo kelia terorizmo grėsmę.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 11 P. Tsakouridis yra gimęs 1978 m. kovo 1 d. Vokietijoje. 1996 m. jis gavo pagrindinio išsilavinimo diplomą. Nuo 2001 m. spalio P. Tsakouridis turi leidimą nuolat gyventi šioje valstybėje narėje. Nuo 2004 m. kovo iki tų pačių metų spalio vidurio jis turėjo blynų užkandinę Rodo saloje Graikijoje. Vėliau jis grįžo į Vokietiją, kur dirbo nuo 2004 m. gruodžio. 2005 m. spalio viduryje P. Tsakouridis nuvyko į Rodo salą ir toliau tęsė blynų užkandinės veiklą. 2005 m. lapkričio 22 d. *Amtsgericht Stuttgart* (Štutgarto apylinkės teismas) išdavė tarptautinį P. Tsakouridis arešto orderį. 2006 m. lapkričio 19 d. jis buvo suimtas Rodo saloje, o 2007 m. kovo 19 d. perduotas Vokietijai.

- 12 P. Tsakouridis yra teistas už toliau aprašomas baudžiamąsias veikas. *Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt* (Štutgarto Bad Kanštato apylinkės teismas) yra skyręs jam kelias baudas, t. y. 1998 m. spalio 14 d. už uždrausto daikto turėjimą, 1999 m. birželio 15 d. už pavojingą kūno sužalojimą ir 2000 m. vasario 8 d. už tyčinį kūno sužalojimą bei grasinimus ir prievartą. Be to, 2002 m. rugsėjo 5 d. *Amtsgericht Stuttgart* yra skyręs P. Tsakouridis baudą už grasinimus ir prievartą bei tyčinį kūno sužalojimą. Galiausiai 2007 m. rugpjūčio 28 d. *Landgericht Stuttgart* (Štutgarto apygardos teismas) nuteisė P. Tsakouridis šešerių metų ir šešių mėnesių laisvės atėmimo bausme už aštuonis didelio masto draudžiamos organizuotos prekybos narkotinėmis medžiagomis atvejus.

- 13 2008 m. rugpjūčio 19 d. *Regierungspräsidium Stuttgart* (Štutgarto miesto administracija), išklausiusi P. Tsakouridis, konstatavo, kad jis prarado teisę atvykti į Vokietijos teritoriją ir joje apsigyventi, taip pat pranešė jam, kad jo atžvilgiu gali būti priimta išsiuntimo į Graikiją priemonė, nenustatydama termino savanoriškai išvykti. Motyvuodama savo sprendimą *Regierungspräsidium Stuttgart* pažymėjo, kad 2007 m. rugpjūčio 28 d. *Landgericht Stuttgart* nuosprendžiu buvo viršyta penkerių metų laisvės atėmimo bausmės riba ir todėl nagrinėjamos priemonės pateisinamos

dėl „imperatyvių visuomenės saugumo priešasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą bei Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 5 dalį.

- 14 Anot *Regierungspräsidium Stuttgart*, asmeninis P. Tsakouridis elgesys kelia realią grėsmę viešajai tvarkai. Jos nuomone, jo padaryti su narkotinių medžiagų platinimu susiję nusikaltimai yra labai sunkūs ir egzistuoja konkreti recidyvo rizika. Jos teigimu, P. Tsakouridis akivaizdžiai linkęs imtis neteisėtos prekybos narkotinėmis medžiagomis dėl finansinių priešasčių. Jis visiškai abejingas sunkumams, kurių tokia prekyba sukelia nuo narkotikų priklausomiems asmenims ir visuomenei apskritai. Visuomenė iš esmės suinteresuota visomis priemonėmis veiksmingai kovoti su socialiniu požiūriu ypač žalingu nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu.
- 15 *Regierungspräsidium Stuttgart* taip pat pažymėjo, kad P. Tsakouridis neketina arba negali laikytis galiojančios teisinės tvarkos. Nusikaltimus jis įvykdė turėdamas rimtų kriminalinių ketinimų. Galimas jo nepriekaištingas elgesys laisvės atėmimo vietoje neleidžia daryti išvados dėl nesančios recidyvo rizikos. Kadangi šiuo atveju įvykdomos Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio taikymo sąlygos, sprendimo priėmimo klausimas patenka į institucijų diskreciją. Asmeninis P. Tsakouridis interesas neprarasti teisės atvykti ir apsigyventi šalyje dėl ilgalaikio nuolatinio gyvenimo Vokietijoje nėra svarbesnis už dominuojantį visuomenės interesą kovoti su narkotinių medžiagų platinimo nusikalstamumu. Administracijos nuomone, tikimybė, kad jis vėl padarys tokių nusikaltimų, labai didelė.

- 16 *Regierungspräsidium Stuttgart* nuomone, kadangi per pastaruosius metus P. Tsakouridis po kelis mėnesius praleido savo kilmės valstybėje narėje, nėra tikėtina, kad išsiųstas iš Vokietijos teritorijos jis patirtų kokių nors integracijos sunkumų. Recidyvo rizika taip pat pateisina jo, kaip Sąjungos piliečio, teisės laisvai dalyvauti Vokietijos darbo rinkoje apribojimą. Administracijos teigimu, nėra nei mažiau ribojančios, nei tokios pačios tinkamos priemonės, nei buvo priimtoms, ir jos nepanaikino jau sukurto pragyvenimo pagrindo.
- 17 Atsižvelgiant į nustatytą nusikaltimų sunkumą, administracijos nuomone, P. Tsakouridis privataus ir šeimos gyvenimo apribojimą pateisina svarbesnis viešosios tvarkos apsaugos ir kitų nusikaltimų prevencijos interesas, kaip tai suprantama pagal 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnį, ir nėra galimybės nustatyti lygiaverčių privataus ar šeimos gyvenimo interesų, kurie dėl proporcingumo priežasčių reikalautų atsisakyti išsiuntimo iš šalies priemonės.
- 18 2008 m. rugsėjo 17 d. P. Tsakouridis apskundė 2008 m. rugpjūčio 19 d. *Regierungspräsidium Stuttgart* sprendimą *Verwaltungsgericht Stuttgart* (Štutgarto administracinis teismas), nuroydamas, kad didžioji jo šeimos dalis gyvena Vokietijoje. Be to, anot jo, iš 2007 m. rugpjūčio 28 d. *Landgericht Stuttgart* nuosprendžio matyti, kad jis buvo nereikšmingas organizuotos grupės narys. Kadangi jis augo ir lankė mokyklą Vokietijoje, grėsmė, kaip ji suprantama pagal Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 1 dalį, jo nuomone, nekyla. Jis taip pat palaiko itin artimus santykius su tėvu, kuris gyvena Vokietijoje ir jį nuolat lanko laisvės atėmimo vietoje. Jis pasidavė policijai, o tai, jo manymu, parodo, kad atlikęs bausmę jis nebekels grėsmės viešajai tvarkai, todėl sprendimas, kad jis prarado teisę atvykti į Vokietijos teritoriją ir joje apsigyventi, neproporcingas. Galiausiai jis pažymėjo, kad šiuo metu Australijoje

pas savo dukrą esanti jo motina 2009 m. pavasarį atvyks visam laikui apsigyventi su savo sutuoktiniu Vokietijoje.

- 19 2008 m. lapkričio 24 d. *Verwaltungsgericht Stuttgart* panaikino 2008 m. rugpjūčio 19 d. *Regierungspräsidium Stuttgart* sprendimą. Šio teismo nuomone, baudžiamąjo teistumo savaime nepakanka Sąjungos piliečio teisei atvykti ir apsigyventi šalies teritorijoje panaikinti, nes toks panaikinimas suponuoja didelį, faktinį ir pakankamą pavojų vienam iš esminių visuomenės interesų, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 2 dalį. Be to, įgyvendinant Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį teisė atvykti ir apsigyventi taikant Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 1 dalį tokiu kaip P. Tsakouridis, gyvenusio Vokietijos teritorijoje daugiau kaip 10 metų, atveju gali būti panaikinta tik esant imperatyviam visuomenės saugumo interesui, kaip tai išplaukia iš aptariamo įstatymo 6 straipsnio 5 dalies pirmojo sakinio. Šiuo klausimu *Verwaltungsgericht Stuttgart* pažymėjo, kad dėl gyvenimo Rodo saloje P. Tsakouridis neprarado leidimo nuolat gyventi Vokietijoje, nes pagal nagrinėjamo 6 straipsnio 5 dalies pirmą sakinį nėra reikalaujama be pertraukos dešimt metų gyventi Vokietijos teritorijoje.
- 20 *Verwaltungsgericht Stuttgart* nusprendė, kad šiuo atveju nėra „imperatyvių visuomenės saugumo priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 5 dalies paskutinį sakinį, galinčių pateisinti išsiuntimo iš šalies priemonę. Jo teigimu, visuomenės saugumo sąvoka apima tik išorinį ir vidinį valstybės narės saugumą ir todėl yra siauresnė nei viešosios tvarkos sąvoka, kuri taip pat apima valstybės baudžiamosios teisės sistemą. Minimalios Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo 6 straipsnio 5 dalies paskutiniame sakinyje numatytos bausmės viršijimas neleidžia daryti išvados dėl imperatyvių visuomenės saugumo priežasčių buvimo, siekiant imtis išsiuntimo priemonės. P. Tsakouridis gali kelti didelę grėsmę viešajai tvarkai, tačiau valstybei ir jos institucijų egzistencijai arba gyvenotojų išlikimui jokių būdu nedaro įtakos. Be to, teismo teigimu, šiais aspektais *Regierungspräsidium Stuttgart* ir nesirėmė.

- 21 Nagrinėdamas apeliacinį skundą dėl 2008 m. lapkričio 24 d. *Verwaltungsgericht Stuttgart* sprendimo, *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos 2004/38 <...> 28 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „imperatyvios visuomenės saugumo priežastys“ aiškintina taip, kad išsiuntimo iš šalies priemonę gali pagrįsti tik neatremiama grėsmė išoriniam ir vidiniam valstybės narės saugumui, būtent valstybės ir jos pagrindinių institucijų egzistencijai, jų funkcionavimui, šalies gyventojų išlikimui, išoriniams santykiams ir taikiam tautų susyvenimui?

2. Kokiomis sąlygomis gali būti prarasta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies, kuri įgyjama pragyvenus priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų? Ar tokiomis aplinkybėmis *mutatis mutandis* taikoma Direktyvos 2004/38/EB 16 straipsnio 4 dalyje nustatyta įgytos nuolatinio gyvenimo šalyje teisės praradimo sąlyga?

3. Jeigu į antrąją klausimą būtų atsakyta teigiamai, o Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 4 dalis būtų taikytina *mutatis mutandis*, ar sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies gali būti prarasta vien pasibaigus nustatytam laikotarpiui, neatsižvelgiant į išvykimo priežastis?

4. Taip pat, jeigu būtų teigiamai atsakyta į antrąją klausimą, o Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 4 dalis būtų taikytina *mutatis mutandis*, ar tai, kad dėl pradėto baudžiamojo proceso asmuo priverstinai grįžo į priimančiąją valstybę narę prieš pasibaigiant dvejų metų laikotarpiui, gali išsaugoti sustiprintą

apsaugą nuo išsiuntimo iš šalies, net jei grįžus kurį laiką negalima įgyvendinti pagrindinių laisvių?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl antrojo, trečiojo ir ketvirtojo klausimų

- 22 Savo antruoju, trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kokia apimtimi išvykimai iš priimančios valstybės narės teritorijos per Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytą laikotarpį, t. y. per dešimties metų laikotarpį iki priimant sprendimą išsiųsti suinteresuotąjį asmenį iš šalies, užkerta jam kelią pasinaudoti šioje nuostatoje numatyta sustiprinta apsauga.
- 23 Pagal Teisingumo Teismo praktiką Direktyva 2004/38 skirta tam, kad būtų supaprastintas naudojimas pagrindine ir asmenine teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, kuri pagal Sutartį tiesiogiai suteikiama Sąjungos piliečiams, ir ja siekiama sustiprinti šią teisę, todėl šiems piliečiams pagal šią direktyvą negali būti suteikta mažiau teisių nei pagal ja pakeistus ar panaikintus antrinės teisės aktus (žr. 2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, Rink. p. I-6241, 59 ir 82 punktus bei 2010 m. spalio 7 d. Sprendimo *Lassal*, C-162/09, Rink. p. I-9217, 30 punktą).

- 24 Iš Direktyvos 2004/38 23 konstatuojamosios dalies išplaukia, kad Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių išsiuntimas iš šalies dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių yra priemonė, galinti rimtai pakenkti asmenims, kurie, pasinaudodami jiems Sutarties suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis, galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje.
- 25 Būtent dėl šios priežasties, kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 24 konstatuojamosios dalies, ja sukuriama apsaugos nuo išsiuntimo priemonių sistema, kuri grindžiama atitinkamų asmenų integracijos priimančiojoje valstybėje narėje laipsniu, ir todėl kuo didesnis Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių integracijos laipsnis priimančiojoje valstybėje narėje, tuo didesnė turėtų būti apsauga nuo išsiuntimo iš šalies.
- 26 Šiuo tikslu aptariamos direktyvos 28 straipsnio 1 dalyje bendrai numatyta, kad, prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, priimančioji valstybė narė, be kita ko, turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeiminių ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.
- 27 Pagal šio straipsnio 2 dalį sprendimas dėl išsiuntimo iš šalies negali būti priimtas Sąjungos piliečių ar jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę pagal šios direktyvos 16 straipsnį, atžvilgiu, „išskyrus rimtas viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežastis“.

- 28 Kalbant apie Sąjungos piliečius, kurie gyveno priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius 10 metų, pažymėtina, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalyje apsauga nuo išsiuntimo priemonių dar labiau sustiprinama, numačius, kad tokių priemonių negalima imtis, išskyrus sprendimus, pagrįstus „imperatyviomis visuomenės saugumo pagal valstybių narių apibrėžimą priežastimis“.
- 29 Vis dėlto Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte, pagal kurią naudojimasis sustiprinta apsauga priklauso nuo suinteresuotojo asmens buvimo atitinkamoje valstybėje narėje per dešimties metų laikotarpį prieš imantis išsiuntimo priemonės, nieko nesakoma apie aplinkybes, kurios gali nutraukti dešimties metų buvimo šalyje siekiant įgyti šioje nuostatoje numatytą teisę į sustiprintą apsaugą nuo išsiuntimo iš šalies laikotarpį.
- 30 Vadovaudamasis prielaida, kad sustiprinta apsauga, kaip ir teisė nuolat gyventi šalyje, įgyjama po tam tikros trukmės gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje ir kad vėliau ji gali būti prarasta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog būtų galima pagal analogiją taikyti Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 4 dalyje numatytus kriterijus.
- 31 Nors visiškai teisinga, kad Direktyvos 2004/38 23 ir 24 konstatuojamosiose dalyse numatyta ypatinga asmenų, kurie galutinai integrovosi priimančiojoje valstybėje narėje, apsauga, be kita ko, jeigu jie ten gimė ir gyveno visą gyvenimą, atsižvelgiant į šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalies formuluotę lemiamas kriterijus yra klausimas, ar Sąjungos pilietis gyveno šioje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų prieš priimant sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies.

- 32 Kalbant apie klausimą, kokia apimtimi išvykimai iš priimančios valstybės narės teritorijos per Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytą laikotarpį, t. y. per dešimties metų laikotarpį iki priimančio sprendimą išsiųsti suinteresuotąjį asmenį iš šalies, užkerta jam kelią pasinaudoti sustiprinta apsauga, reikia kiekvienu atveju bendrai įvertinti suinteresuotojo asmens situaciją konkrečiu momentu, kai iškyla klausimas dėl išsiuntimo.
- 33 Nacionalinės institucijos, kurioms pavesta taikyti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį, kiekvienu nagrinėjamu atveju privalo atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į kiekvieno suinteresuotojo asmens išvykimo iš priimančios valstybės narės trukmę, į bendrą šių išvykimų trukmę ir jų dažnumą bei į pagrindus, kuriais suinteresuotasis asmuo vadovavosi išvykdamas iš šios valstybės narės. Reikia patikrinti, ar nagrinėjami išvykimai reiškia, kad suinteresuotojo asmens asmeninių, šeiminių ar profesinių interesų centras persikėlė į kitą valstybę.
- 34 Į aplinkybę, kad suinteresuotasis asmuo buvo priverstinai grąžintas į priimančiąją valstybę narę, kad atliktų joje laisvės atėmimo bausmę, ir į laisvės atėmimo vietoje praleistą laiką kartu su pirmesniame punkte išvardytais kriterijais gali būti atsižvelgta atliekant reikalaujamą bendrą vertinimą, siekiant nustatyti, ar prieš tai su priimančiąja valstybe nare užmegzti integraciniai ryšiai buvo nutraukti.
- 35 Ar taip yra pagrindinėje byloje, turi įvertinti nacionalinis teismas. Jeigu jis padarytų išvadą, kad P. Tsakouridis išvykimai iš priimančiosios valstybės narės teritorijos negali užkirsti jam kelio pasinaudoti sustiprinta apsauga, jis turėtų patikrinti, ar sprendimas dėl išsiuntimo iš šalies pagrįstas imperatyviomis visuomenės saugumo priežastimis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį.

- 36 Reikia priminti, kad siekdamas pateikti naudingą atsakymą nacionaliniam teismui, o tai leistų jam išspręsti nagrinėjamą ginčą, Teisingumo Teismas gali laikyti reikalinga atsižvelgti į Sąjungos teisės nuostatas, kurių nacionalinis teismas nebuvo nurodęs savo prejudiciniuose klausimuose (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Gintec*, C-374/05, Rink. p. I-9517, 48 punktą).
- 37 Tuo atveju, jeigu būtų nuspręsta, kad tam tikras P. Tsakouridis situacijoje esantis asmuo, kuris yra įgijęs teisę nuolat gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, neatitinka Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalyje nustatytų gyvenimo šalyje sąlygų, prireikus išsiuntimo iš šalies priemonė galėtų būti pateisinama „rimtomis viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežastimis“, kaip numatyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalyje.
- 38 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į antrąjį, trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas aiškintinas taip, jog siekiant nustatyti, ar Sąjungos pilietis gyvena priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų prieš priimančią sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies, o tai yra lemiamas šia nuostata suteikiamos sustiprintos apsaugos pripažinimo kriterijus, būtina atsižvelgti į visas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į kiekvieno suinteresuotojo asmens išvykimo iš priimančiosios valstybės narės trukmę, į bendrą šių išvykimų trukmę ir jų dažnumą bei į pagrindus, kuriais suinteresuotasis asmuo vadovavosi išvykdamas iš šios valstybės narės ir kurie gali parodyti, ar šie išvykimai reiškia, kad jo asmeninių, šeiminių ar profesinių interesų centras persikėlė į kitą valstybę.

Dėl pirmojo klausimo

- 39 Atsižvelgiant į atsakymą į antrąjį, trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus, pirmąjį klausimą reikia suprasti taip, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės pageidauja sužinoti, ar ir kiek su narkotinių medžiagų platinimu veikiančią organizuotą grupę susijusiam nusikalstamumui gali būti taikoma „imperatyvių visuomenės saugumo priešasčių“ sąvoka, jeigu šis teismas priėtų prie išvados, kad Sąjungos piliečiui taikoma apsauga pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį, arba „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priešasčių“ sąvoka, jeigu jis priėtų prie išvados, kad Sąjungos piliečiui taikoma apsauga pagal šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalį.
- 40 Iš Direktyvos 2004/38 28 straipsnio teksto ir šios nuostatos struktūros, kaip priminta šio sprendimo 24–28 punktuose, išplaukia, kad nustatydamas, jog bet kokia išsiuntimo priemonė šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais priklauso nuo „imperatyvių“ visuomenės saugumo „priežasčių“, kurių sąvoka apibrėžiama daug griežčiau nei „rimtų <...> priešasčių“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal aptariamo straipsnio 2 dalį, Sąjungos teisės aktų leidėjas akivaizdžiai siekė apriboti minėta 3 dalyje grindžiamas priemones „išskirtinėmis aplinkybėmis“, kaip numatyta aptariamose direktyvos 24 konstatuojamojoje dalyje.
- 41 „Imperatyvių visuomenės saugumo priešasčių“ sąvoka suponuoja ne tik grėsmės visuomenės saugumui buvimą, bet ir tai, kad šios grėsmės laipsnis ypač didelis, o tai išreiškiama fraze „imperatyvios <...> priežastys“.

- 42 Būtent atsižvelgiant į šį kontekstą reikia aiškinti ir Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalyje esančią „visuomenės saugumo“ sąvoką.
- 43 Dėl visuomenės saugumo Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad jis apima ir valstybės narės vidaus, ir išorės saugumą (žr., be kita ko, 1999 m. spalio 26 d. Sprendimo *Sirdar*, C-273/97, Rink. p. I-7403, 17 punktą; 2000 m. sausio 11 d. Sprendimo *Kreil*, C-285/98, Rink. p. I-69, 17 punktą; 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Albore*, C-423/98, Rink. p. I-5965, 18 punktą ir 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Dory*, C-186/01, Rink. p. I-2479, 32 punktą).
- 44 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad grėsmė institucijų ir esminių viešųjų tarnybų veikimui bei gyventojų išlikimui, taip pat didelio neigiamo poveikio išoriniams santykiams ar taikiam tautų sugyvenimui rizika arba grėsmė kariuomenės interesams gali paveikti visuomenės saugumą (žr., be kita ko, 1984 m. liepos 10 d. Sprendimo *Campus Oil ir kt.*, 72/83, Rink. p. 2727, 34 ir 35 punktus; 1995 m. spalio 17 d. Sprendimo *Werner*, C-70/94, Rink. p. I-3189, 27 punktą; minėto Sprendimo *Albore* 22 punktą ir 2001 m. spalio 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-398/98, Rink. p. I-7915, 29 punktą).
- 45 Vis dėlto tai nereiškia, jog ši sąvoka neišvengiamai neapima kovos su nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu veikiančią organizuotą grupę, tikslų.
- 46 Narkotinių medžiagų platinimas veikiančią organizuotą grupę – tai išplitęs nusikalstamumas, remiamas ekonominiais ir operaciniais ištekliais ir labai dažnai susijęs su tarptautiniais ryšiais. Atsižvelgiant į labai žalingas su šiuo platinimu susijusio nusikalstamumo pasekmes, 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/

TVR, nustatančio būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, p. 8), pirmoje konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad neteisėta prekyba narkotikais kelia grėsmę Europos Sąjungos piliečių sveikatai, saugai ir gyvenimo kokybei bei valstybių narių teisėtai ekonomikai, stabilumui ir saugumui.

- 47 Kadangi narkomanija – tai asmeninė nelaimė ir ekonominė bei socialinė grėsmė žmonijai (šiuo klausimu žr., be kita ko, 1982 m. spalio 26 d. Sprendimo *Wolf*, 221/81, Rink. p. 3681, 9 punktą ir 2006 m. sausio 17 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo *Aoulmi prieš Prancūziją* § 86), narkotinių medžiagų platinimas veikiant organizuota grupe gali paplisti taip, kad kels tiesioginį pavojų visų gyventojų arba didelės jų dalies rimčiai bei fiziniam saugumui.
- 48 Reikia papildyti, kad Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 2 dalyje pabrėžiama, jog atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės ar valstybės narės interesų, o baudžiamieji teistumai savaime negali pateisinti viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priemonių, ir pateisinimai, kurie nesusiję su konkretais atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.
- 49 Taigi išsiuntimo iš šalies priemonė turi būti pagrįsta individualiu konkrečios bylos įvertinimu (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Metock ir kt.* 74 punktą) ir gali būti pateisinta imperatyviomis visuomenės saugumo priežastimis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį, tik jeigu, atsižvelgiant į ypatingą grėsmės dydį, tokia priemonė būtina interesų, kuriuos ja siekiama užtikrinti, apsaugai, su sąlyga, kad, turint omenyje Sąjungos piliečio gyvenimo priimančiojoje valstybėje

narėje trukmę ir visų pirma labai neigiamas pasekmes, kurių tokia priemonė gali sukelti Sąjungos piliečiams, kurie galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje, šio tikslo negalima pasiekti ne tokiomis griežtomis priemonėmis.

- 50 Taikant Direktyvą 2004/38, reikia konkrečiai suderinti, viena vertus, visuomenės saugumo pažeidimo grėsmės išskirtinumą dėl asmeninio suinteresuotojo asmens elgesio, kuri prireikus vertinama priimant sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies (žr., be kita ko, 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri*, C-482/01 ir C-493/01, Rink. p. I-5257, 77–79 punktus), be kita ko, vadovaujantis gresiančių ir faktiškai skirtų bausmių kriterijumi, dėl dalyvavimo baudžiamajoje veikoje laipsnio, dėl žalos dydžio ir prireikus dėl polinkio į recidyvą (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1977 m. spalio 27 d. Sprendimo *Bouchereau*, 30/77, Rink. p. 1999, 29 punktą) ir, kita vertus, pavojų sutrukdyti Sąjungos piliečio resocializacijai valstybėje narėje, kurioje jis galutinai integravosi, kuo, kaip savo išvados 95 punkte pažymėjo generalinis advokatas, suinteresuota ne tik pati ši valstybė narė, bet ir Europos Sąjunga apskritai.
- 51 Į skirtą bausmę reikia atsižvelgti kaip į vieną kriterijų iš šios kriterijų visumos. Nuteisimas penkerių metų bausme neturi savaime lemti sprendimo dėl išsiuntimo iš šalies, kaip numatytasis nacionalinėje teisėje, neatsižvelgiant į ankstesniame šio sprendimo punkte aprašytus kriterijus, o tą turi patikrinti nacionalinis teismas.
- 52 Atliekant šį vertinimą, būtina atsižvelgti į pagrindines teises, kurių paisymą užtikrina Teisingumo Teismas, nes siekiant pateisinti laisvą asmenų judėjimą galinčią riboti nacionalinę priemonę bendrojo intereso pagrindais galima remtis, tik jeigu taikant nagrinėjamą priemonę paisoma šių teisių (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri* 97–99 punktus), ir visų pirma teisės į asmeninio ir šeiminio gyvenimo

gerbimą, kaip numatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje (žr., be kita ko, 2010 m. spalio 5 d. Sprendimo *McB*, C-400/10 PPU, Rink. p. I-8965, 53 punktą ir 2008 m. birželio 23 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo (didžioji kolegija) sprendimo *Maslov prieš Austriją* [GC], *Recueil des arrêts et décisions* 2008, § 61 ir toliau).

- 53 Siekiant įvertinti, ar numatyta priemonė proporcinga teisėtam siekiamam tikslui, nagrinėjamu atveju – visuomenės saugumo apsaugai, be kita ko, reikia atsižvelgti į padaryto pažeidimo pobūdį ir sunkumą, į suinteresuotojo asmens gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmę, į nuo pažeidimo padarymo praėjusį laikotarpį bei suinteresuotojo asmens elgesį šiuo laikotarpiu ir į jo socialinių, kultūrinių bei šeiminių ryšių su priimančiąja valstybe nare stiprumą. Sąjungos piliečio, kuris priimančiojoje valstybėje narėje teisėtai praleido didelę dalį vaikystės ar jaunystės arba visą vaikystę ar jaunystę, atveju, siekiant pateisinti išsiuntimo iš šalies priemonę, turi būti pateiktos labai rimtos priežastys (šiuo klausimu žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Maslov prieš Austriją* § 71–75).
- 54 Bet kuriuo atveju, kadangi Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog, siekdama apsaugoti viešąją tvarką, valstybė narė gali laikyti narkotinių medžiagų vartojimą pavojumi visuomenei, kuris pateisina specialiąsias priemones narkotines medžiagas reglamentuojančias normas pažeidžiančių užsieniečių atžvilgiu (žr. 1999 m. sausio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Calfa*, C-348/96, Rink. p. I-11, 22 punktą ir minėto Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri* 67 punktą), darytina išvada, kad narkotinių medžiagų platinimas veikiant organizuota grupe juo labiau patenka į Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalyje numatytą „viešosios tvarkos“ sąvoką.

- 55 Tai, ar P. Tsakouridis elgesį apima „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalį, ar „imperatyvių visuomenės saugumo <...> priežasčių“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalį, ir tai, ar išsiuntimo iš šalies priemonė atitinka pirmiau aprašytas sąlygas, atsižvelgęs į visas aptartas aplinkybes, turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 56 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad tuo atveju, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, jog atitinkamas Sąjungos pilietis naudojasi Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies suteikiama apsauga, ši nuostata aiškintina taip, kad „imperatyvių visuomenės saugumo priežasčių“ sąvoka, kuri gali pateisinti pastaruosius dešimt metų priimančiojoje valstybėje narėje gyvenusio Sąjungos piliečio išsiuntimo iš šalies priemonę, gali apimti kovą su nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu veikiant organizuota grupe. Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, jog atitinkamas Sąjungos pilietis naudojasi Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalies suteikiama apsauga, ši nuostata aiškintina taip, kad „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“ sąvoka apima kovą su nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu veikiant organizuota grupe.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 28 straipsnio 3 dalies a punktas aiškintinas taip, kad siekiant nustatyti, ar Sąjungos pilietis gyvena priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų prieš priimančią sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies, o tai yra lemiamas šia nuostata suteikiamos sustiprintos apsaugos pripažinimo kriterijus, būtina atsižvelgti į visas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į kiekvieno suinteresuotojo asmens išvykimo iš priimančiosios valstybės narės trukmę, į bendrą šių išvykimų trukmę ir jų dažnumą bei į pagrindus, kuriais suinteresuotasis asmuo vadovavosi išvykdamas iš šios valstybės narės ir kurie gali parodyti, ar šie išvykimai reiškia, kad jo asmeninių, šeiminių ar profesinių interesų centras persikėlė į kitą valstybę.
2. Tuo atveju, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, jog atitinkamas Sąjungos pilietis naudojasi Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies suteikiama apsauga, ši nuostata aiškintina taip, kad „imperatyvių visuomenės saugumo priežasčių“ sąvoka, kuri gali pateisinti pastaruosius dešimt metų priimančiojoje valstybėje narėje gyvenusio Sąjungos piliečio išsiuntimo iš šalies priemonę, gali apimti kovą su nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu veikiančią organizuotą grupę. Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, jog atitinkamas Sąjungos pilietis naudojasi

Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalies suteikiama apsauga, ši nuostata aiškintina taip, kad „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priešasčių“ sąvoka apima kovą su nusikalstamumu, susijusiu su narkotinių medžiagų platinimu veikiančią organizuotą grupę.

Parašai.